

KANTONALNI SUD U BIHAĆU
Broj, K-14/97-RZ
Bihać, 31.10.1997. godine

Rješenjem Vrhovnog suda F BiH broj KŽ-28/98 od
23.04.1998. godine prvostepena presuda ukinuta i
predmet vraćen na ponovno suđenje.

U IME NARODA!

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudije Omanović Nijaza kao predsjednika vijeća, sudije Mušić Abdulmedžida i sudija porotnika: Mustafić Smaila, Mašić Ahmeta i Ramić Esada kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Rahmanović Senide, u krivičnom predmetu optuženog Beširević Alije, zbog krivičnog djela - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona, postupajući po optužnici Kantonalnog tužioca iz Bihaća Kt-568/96. od 27.02.1997. godine, nakon zaključenja glavnog pretresa koji je trajao od 29.09.1997. godine do 30.10.1997. godine a vođen neposredno, usmeno i javno u prisutnosti zamjenika kantonalnog tužioca iz Bihaća Felić Nazifa i Džafić Asima, optuženog Beširević Alije i njegovih branilaca - advokata: Cerić Nazifa, Semanić Mehmeda, Budimlić Muhameda i Abdagić Omera, dana 31.10.1997. godine je donio i javno objavio:

P R E S U D U

OPTUŽENI BEŠIREVIĆ ALIJA zvani "Alijica Beg", sin H. i majke F. rođene Č., rođen 01.01.1949. godine u mjestu B. K. gdje i prebiva - Općina C., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju ugostitelj, oženjen, otac dvoje djece, pismen sa završenom ugostiteljskom školom, dobrog imovnog stanja - vlasnik ..., supruga nezaposlena, nalazi se u pritvoru,

K r i v j e ,

Što je:

Za vrijeme rata, u periodu od 04.10.1993. godine do 21.08.1994.godine kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna u V. K., operativno zadužen za uspostavu i funkcionisanje vlasti "Autonomije" na području Općine C., usmenim putem podsticao i naređivao mjesnim organima vlasti da se prema civilnom stanovništvu naselja T., T. R., Š. i D. L. koji nisu bili pristalice tzv. APZB primjenjuju mjere protuzakonitog odvođenja u logore i druga protuzakonita zatvaranja, zbog čega je veći broj građana - civila naprijed navedenih mjesta protuzakonito odvedeno u koncentracione logore, odnosno protuzakonito zatvoreni od strane policije tzv. AP Zapadna Bosna među kojima: N. A., A. E., R. A., Š. A., M. M., N. S., K. Z. i S. A. a što je u suprotnosti sa odredbama člana 3. stav 1. tačka a. i c. te člana 27. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Čime je počinio krivično djelo - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ-a, pa se na osnovu istog zakonskog propisa:

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 8 (OSAM) GODINA.

Po članu 50. KZ-a u izrečenu kaznu zatvora, optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 20.08.1996. godine pa dalje.

Po članu 98. stav 1. ZKP-a, optuženi je dužan nadoknaditi troškove krivičnog postupka u iznosu od 168 KM i platiti paušal u iznosu od 400 KM - sve u roku od 15 dana po pravomoćnosti presude.

O b r a z l o ž e n j e

Kantonalni tužilac iz Bihaća je optužnicom broj Kt-568/96. od 27.02.1997. godine optužio Beširević Aliju sina H. iz B. K. - Općina C. za izvršenje krivičnog djela - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona. Na glavnom pretresu koji je održan u vremenu od 29.09.1997. godine do 30.10.1997. godine, zamjenici kantonalnog tužioca iz Bihaća Felić Nazif i Džafić Asim koji su zastupali optužnicu izmijenili su istu u činjeničnom dijelu ostajući kod pravne kvalifikacije krivičnog djela te su predložili da se optuženi zbog počinjenog krivičnog djela oglasi krivim i osudi po Zakonu.

U svojoj odbrani koju je dao na glavnom pretresu, optuženi Beširević Alija negira izvršenje svih krivičnopравnih radnji iz optužnice a time i izvršenje krivičnog djela iz člana 142. stav 1. KZ-a. On navodi da je osnovnu školu završio u C. a u P. srednju ugostiteljsku školu te da se bavio ugostiteljstvom. Kaže da je 1990. godine - misli da je bio januar, na terenu Općine C. vodio aktivnog oko učlanjivanja ljudi i širenja jednog fronta Muslimanske stranke koja je formirana u Z. a to je kako kaže vrijeme kad u BiH nisu još bili sprovedeni višestranački izbori - dalje navodi, da je osnivanjem Stranke demokratske akcije (SDA) odmah izabran u inicijativni odbor a to je maj 1990. godine i da je kao član inicijativnog odbora bio vrlo aktivan animirajući ljude na terenu pa je iz izabran za člana Izvršnog odbora SDA C. (misli da je to bilo 22.05.1990. godine). U periodu 1990. godina do 1991. godina postaje i član Regionalnog odbora SDA B. a formiranjem Skupštine Okruga B. postaje odbornik u toj Skupštini. Kako navodi, kad je riječ o njegovoj političkoj aktivnosti bio je u tom periodu i odbornik u Skupštini Općine C..

U svojoj odbrani optuženi dalje navodi da je 30.04.1991. godine staklaru A. R. iz C. dao lično na ruke 25.000 DM u šilinzima i to namjenski za kupovinu naoružanja - pušaka jer se već osjećalo kako kaže "da ćemo biti napadnuti".

Ocjenjuje kao značajnim za istaći da je u novembru 1991. godine na područje tadašnjeg Okruga B. došao O. H. koji je postavljen za komandanta Okružnog štaba odbrane, to je vrijeme formiranja Patriotske lige oko čega je lično bio angažiran na području Općine C. a u daljem slijedu događaja po zadatku biva angažiran oko otvaranja aerodroma u naselju Ć. kod C. koji je zadatak izvršio i zašto je iz S. pohvaljen. Kaže da se tada vrše dalje pripreme za odbranu, situacija je vrlo teška, 21.04.1992. godine četnici napadaju B. K. kad je kako sam kaže svima bilo jasno pa i njemu da je to agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu i konkretno na Okrug B. nakon čega dolazi do otvorenog napada četničkih formacija na područje cijelog B. Okruga osim na V. K., u junu 1992. godine se strahovito granatira B., granatira se i C., vojska radi svoj posao i vodi borbu protiv četnika a on kao političar sa ostalima učestvuje u aktivnostima kako bi se obezbjedilo da ta borba bude što uspješnija - donose se konkretne odluke kako bi se vojska

što bolje logistički obezbjedila u pogledu hrane, municije, naoružanja i ostalog što nosi rat.

U svojoj odbrani on dalje ocjenjuje kao bitan događaj dolazak F. A. - tadašnjeg člana Predsjedništva R BiH, na područje Okruga B. kad dolazi do određenih previranja u civilnim organima vlasti (Skupština Okruga B., Izvršni odbor Skupštine Okruga B., Opštinske Skupštine i Izvršni odbori Skupština Opština te Mjesne zajednice) i u tom periodu je sa mjesta predsjednika Skupštine Okruga B. smijenjen dr. I. Lj. a na njegovo mjesto izabran ing. T. E. dok je za predsjednika Izvršnog odbora Skupštine Okruga B. izabran J. Z.. Kad se radi o A. F. i njegovom dolasku na ovo područje, optuženi navodi da je tada situacija u svim pogledima bila vrlo, vrlo teška počev od hrane do municije i naoružanja pa je kako kaže "narod bio ohrabren njegovim dolaskom" a i on pa u tom kontekstu navodi da je posljednji avion sletio na aerodrom C. 31.12.1992. godine i "da je onda bio dosta dug period kad nije ništa ulazilo na ovaj Okrug", u daljoj dinamici su uslijedili sukobi između Bošnjaka i Hrvata u Srednjoj Bosni. Dalje navodi da je 30.aprila 1993. godine otišao u bolnicu u B. radi operacije žuči gdje je zadržan mjesec dana a potom se vratio kući i nastavio uobičajene aktivnosti.

Kako kaže, uskoro dolazi do inicijative za formiranje Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna za koju nije znao tko je istu pokrenuo (u vrijeme davanja odbrane kaže da sada zna da je to bio A. F.). Navodi da je tada oko 90% mještana C. uključujući i pripadnike Armije R BiH (pripadnici 503. i 504. brigade) podržalo ovu inicijativu koju je prihvatila i Skupština Okruga B. i tada se krenuo sa inicijativom na nivo Općina kad je kako kaže došlo do problema zbog toga što pojedine Općine nisu prihvatile inicijativu za formiranje AP Zapadna Bosna - iznosi situaciju u vezi ove inicijative u Općini C. pa kaže da je sjednica Skupštine Općine C. održana 19.09.1993. godine kojoj su pored općinskih delegata prisustvovali i predstavnici 5. Korpusa A R BiH na čelu sa komandantom R. D. a bili su kako kaže prisutni i poslanici Skupštine R BiH sa Okruga B., sjednica je trajala dugo tj. od 9,00 sati do 6,00 sati narednog dana - diskusije su bile žučne a tema jedna: prihvatanje ili ne prihvatanje inicijative za osnivanje AP ZB odnosno u tom kontekstu da li da se sa inicijativom ide dalje na referendum među narod ili da se postupak obustavi - optuženi kaže da ne može reći kako je inicijativa na toj Skupštini prošla ali ono što zna to je da je tada traženo da se on opozove kao delegat Skupštine Okruga B. te je tražena smjena još nekih funkcionera Općine C., ali kako kaže "ništa od ovog nije prošlo" pa je nakon par dana opet održana Skupština Općine C. gdje su ponovljeni već raniji zahtjevi za smjene "ali je rezultat opet bio isti". Dalje navodi da je tih dana, po održavanju sjednice Skupštine Općine C. delegacija sa područja Okruga B. otišla na zakazani Sabor Bošnjaka u S. - misli da je to bili 24.09.1993. godine (nabrojao po sjećanju 19 članova delegacije), u S. je kako kaže zatekao izuzetno tešku situaciju i tu u S. su čuli da je 27.09.1993. godine F. A. u V. K. proglasio Autonomiju, kaže da on apsolutno nije znao da je izabran u bilo kakav organ Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna, kaže da su čuli da je došlo do komešanja među narodom na B. Okrugu, čuli su da se već počelo mitingovati i da je situacija incidentna iz kojih su razloga tražili prijem kod najviših organa Države R BiH - navodi da su u S. primljeni kod najviše državne delegacije gdje se prodiskutiralo o nastaloj situaciji na B. Okrugu i da tada na tom sastanku nije donijet nikakav zaključak ali oni su kako kaže uskoro tj. nakon dva dana krenuli za B. s tim da je dio delegata ostao u S.. Optuženi je sa grupom delegata došao u Z. gdje su se smjestili u hotel "D." odakle su nakon dva dana na njegovo insistiranje krenuli za M. koji se nalazi na području R Hrvatske uz samu granicu sa R BiH helikopterom krenuli on, M. N. i S. H. pa ih je UMPROFOR vojnim transporterom iz M. prevezao iz M. u naselje P. kod V. K. u bazu UMPROFOR-a, čim su tu došli dočekao ih je šofer A. F. rekavši im da trebaju da mu se jave što su oni i učinili i automobilom se dovezli do naselja P. - dispanzer gdje su se susreli sa F. A. u njegovom kabinetu. Kaže da ih je F. A. tada upoznao sa kadrovskim promjenama a njemu rekao da je imenovan za člana parlamenta Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna a kad su tog dana sreli muža dr. H. S. koji im je rekao da je pobjegao iz C. da je bio maltretiran

optuženi je kako kaže zaključio da mu je nesigurno da se vraća u C. i odlučio je da ostane u V. K. što su učinili i dr. H. S. i M. N..

Dakle, kako kaže, ostao je u V. K. obnašajući dužnost člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna koje je po njegovim navodima bilo najviše zakonodavno tijelo Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna kojem su odgovarali svi ostali organi pa i sam predsjednik AP ZB F. A.. Navodi da je u navedenom svojstvu učestvovao u donošenju "važnih odluka" a imao je i direktno zaduženje a to je pomoć i praćenje aktivnosti 4. brigade vojske tzv. NO AP ZB zbog čega je u više navrata odlazio na područje P. gdje je bila zona odgovornosti navedene brigade i u komandi je razgovarao sa starješinama brigade vezano za opskrbljenost brigade kako naoružanjem tako i vojnom opremom i živežnim namirnicama (zapisnik o ispitivanju u istrazi strana broj 3) . Na glavnom pretresu (zapisnik o ispitivanju sa glavnog pretresa - strana broj 9) je na ove okolnosti iskazao da s obzirom na pritužbe od strane boraca vojske NO da se neravnomjerno raspoređuje hrana, da odnosi nisu u redu, da netko prolazi bolje a netko lošije u ratu, da se nekoga mobilizira a nekoga ne, da na jednu stranu ide više čizama a na drugu manje - on je bio obavezan da to prati i da kontaktira sa nadležnima u pojedinoj brigadi a najviše kako kaže je kontaktirao sa logističarem u 4. brigadi kojem se ne može sjetiti imena i prezimena pa je samo možda dva puta kako kaže povodom navedenih problema bio u toj brigadi.

Posebno ističe da je 15.10.1993. godine prilikom ulaska snaga AP ZB u C. boravio u gradu sa zadatkom da uspostavi civilnu vlast na tom području a imao je i zadatak da se obrati građanima C. i on je to i učinio - kaže da se obratio riječima da građani budu mirni i dostojanstveni ali je narednog dana morao sa snagama AP ZB napustiti C. zbog napredovanja jedinica 5. Korpusa A R BiH.

U svom je poslu kontaktirao sa predsjednicima MZ a izvještaje je redovno prosljeđivao A. F., cijelo vrijeme je boravio na području koje su kontrolisale snage AP ZB a od augusta 1994. godine do januara 1995. godine kaže da je boravio kao izbjeglica u T. (R. H.) a potom se nastanio u P. gdje je boravio sve do povratka na Unsko-Sanski Kanton u augustu 1996. godine.

U svojoj odbrani optuženi dalje navodi da je, dok je boravio u V. K. od oktobra 1993. godine do augusta 1994. godine kad su jedinice 5. Korpusa A R BiH oslobodile istu kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. AP ZB u prostorijama SOUR-a "A." imao zajedničku kancelariju sa dr. H. S. gdje su se nalazile kancelarije i ostalih članova Ustavotvornog Parlamenta pa su tu on i H. primali stranke a radilo se o ljudima iz C. - problemi s kojima su ljudi dolazi kod njih su bili: stanovanje, humanitarna pomoć i slično.

Navodi da su jednom on, Š. B. (dopredsjednik a kasnije predsjednik Ustavotvornog Parlamenta AP ZB), M. N., K. S. i H. A. otišli u T. gdje su pred zgradom osnovne škole održali sastanak sa građanima na kojem su kako kaže "građani podržali civilnu vlast MZ T." a oni su se nakon toga vratili u V. K. o čemu je izvještaj F. A. podnio B. Š..

Na izričita pitanja optuženi je naveo da nije znao da li su na području V. K. postojali logori u koje su zatvarani civili i zarobljeni pripadnici 5. Korpusa A R BiH u periodu od oktobra 1993. godine do augusta 1994. godine, a znao je za zatvor koji se nalazio u naselju P. pa kad je pitan tko je zatvaran u taj zatvor on je odgovorio da ne zna ali je rekao da su najvjerojatnije zatvarani zarobljeni pripadnici 5. Korpusa A R BiH jer je jednom bio u tom zatvoru, naveo je da je upravnik ovog zatvora bio O. E. kojeg je on kao građanin zamolio da uđe u prostorije zatvora kako bi odnio neke potrepštine (cigarete, narandže i slično) dvojici sinova H. H. sa O.

za koje je čuo da se nalaze tu u zatvoru. Naveo je da nije čuo za zatvor D., zatvor - logor D.1, logor N., logor V. M..

Također je naveo da je na nekim sjednicama Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta bilo govora o nezakonitim hapšenjima pojedinih ljudi, ne može se sjetiti tko je formirao zatvor P., kaže da je dolaskom A. F. na Okrug B. poboljšano stanje u snadbjevanju prehrambenim artiklima pa to pojašnjava što je roba iz R H. preko teritorije tzv. SAO krajina dolazila na B. Okrug, navodi da su autonomaške snage (ne može se sjetiti datuma) preko teritorije tzv. SAO Krajina koju su "držali Srbi" prešli u reon T. i da se tada radilo o vojničkom zauzimanju T..

Navodi da on nije ni za koga izdao nalog za hapšenje a da je naloge za hapšenja pojedinih lica i inače hapšenja sprovodio MUP AP ZB te da on kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta nije imao nikakvog pismenog odobrenja ili naređenja da bi mogao izdavati naređenja za hapšenja.

Navodi da je za vrijeme dok je bio u V. K. pomogao pojedinim zarobljenim licama 5. Korpusa i to: D. I., B. Z., K. I. i A. R. a da su sva ova lica bila u zatvoru P. gdje je kao što je već rekao bio upravnik E. O..

Optuženom je predložen materijalni dokumenat koji se nalazi u spisu predmeta - Zapisnik sa zajedničke sjednice Predsjedništva parlamenta i Vlade AP Zapadna Bosna od 15.04.1994. godine pa je pitan da li on taj zapisnik smatra vjerodostojnim i da li je ta sjednica održana 15.04.1994. godine na što je on odgovorio da izričito ne može reći je li ili nije vjerodostojan ovaj zapisnik ali ono što može reći je da mu je sumnjiv dio zapisnika koji se odnosi na njegove diskusije jer - kako kaže, njegov stil izražavanja nije kao u zapisniku i drugo, on nikada na takvim sjednicama nikada nije toliko govorio kao što piše u zapisniku a kad se radi o tome da li je ta sjednica održana 15.04.1994. godine odgovorio je da se stvarno toga ne može sjetiti.

Konačno, u završnoj riječi je naveo da se ne osjeća krivim i da nije izvršio ni jednu radnju navedenu u optužnici te je zatražio da ga sud oslobodi od optužbe i pusti iz pritvora.

U dokaznom postupku, izvedeni su slijedeći dokazi: saslušani su svjedoci – K. F., A. H., K. E., K. I., S. A., K. Z., Š. A., N. S., M. M., N. A., A. E., R. A., M. A., Š. R., K. E., B. Dž., H. A., T. R., B. Z., P. A. D. V., D. I., C. M. i I. N. - pročitani su materijalni dokazi: "Službeni list Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna", broj: 1/93 od novembra 1993. godine, Naređenje Predsjednika AP ZB A. F. od 26.11.1993. godine, Rješenje Osnovnog suda V. K. broj KV-23/94. od 24.01.1994. godine, Zapisnik sa zajedničke sjednice Predsjedništva parlamenta i Vlade AP ZB od 15.04.1994. godine, akt Porezne uprave C., prepiska sa tužiocem Međunarodnog suda u Hagu, izvod iz kaznene evidencije za optuženog, spisi OJT V. K. pod brojevima: Ktv-354/94. i 355/94. i ostali dio krivičnog spisa.

Nakon provedenog dokaznog postupka, cijeneći izvedene dokaze svaki za sebe pojedinačno i sve zajedno kao jednu cjelinu a u sklopu toga i odbrane optuženog Beširević Alije, utvrđeno je slijedeće činjenično stanje:

Optuženi Beširević Alija je za vrijeme rata koji je vođen na području Bosne i Hercegovine, kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. Autonomne Pokrajine Zapadna Bosna u V. K., u periodu od 04.10.1993. godine do 21.08.1994.godine, operativno zadužen za uspostavu i funkcionisanje vlasti "Autonomije" na području Općine C., usmenim putem podsticao i naređivao mjesnim organima vlasti da se prema civilnom stanovništvu

naselja T., T. R., Š. i D. L. (sva naselja se nalaze na području Općine C.) koji nisu bili pristalice tzv. AP ZB primjenjuju mjere protuzakonitog odvođenja u logore i druga protuzakonita zatvaranja, zbog čega je veći broj građana - civila naprijed navedenih mjesta protivzakonito odvedeno u koncentracione logore, odnosno protivzakonito zatvoreno od strane policije tzv. AP Zapadna Bosna među kojima: N. A., A. E., R. A., Š. A., M. M., N. S., K. Z. i S. A.. a što je u suprotnosti sa odredbama člana 3. stav 1. tačka a. i c. te člana 27. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

Ovako utvrđene bitne i odlučne činjenice rezultat su provedenog dokaznog postupka a što optuženi Beširević Alija svojom odbranom poriče.

Suštinski, on se brani tako što priznaje da je u označenom vremenskom periodu od 04.10.1993. godine do 21.08.1994. godine obavljao funkciju člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna ali je izričit u negiranju da je imao ikakvo pismeno odobrenje ili naređenje i da bi mogao izdavati naređenja za hapšenja za pojedina lica te je izričit da on ni za jedno lice koje se navodi u optužnici, odnosno izreci presude niti za bilo koje drugo lice nije izdao nikome naređenja za primjenu mjera protuzakonitog odvođenja u logore i druga protuzakonita zatvaranja niti je bilo koga na to podsticao da to čini.

Obrana optuženog Beširević Alije je neistinita i konstruisana tako da on od sebe otkloni krivičnu odgovornost a takva njegova odbrana tokom suđenja je u cijelosti oborena iskazima saslušanih svjedoka i materijalnim dokazima.

Naime, sud je pošao od notorne činjenice da je na području Bosne i Hercegovine, uključujući naravno i područje na kojem je osnovana i realno postojala tzv. Autonomna pokrajina Zapadna Bosna, u periodu od 1992. godine do 1995. godine vođen rat (dana 06.aprila 1992. godine Evropska zajednica je priznala R BiH kao nezavisnu državu a 07.04.1992. godine priznanje su izvršile i SAD a zatim su uslijedila priznanja i od strane drugih država da bi 22.05.1992. godine R BiH primljena u članstvo OUN i ovim je Bosna i Hercegovina preuzela potpunu državnu suverenost i međunarodnopravni subjektivitet).

Iz sadržaja "Službenog lista Autonomne pokrajine Zapadna Bosna", broj 1. od novembra 1993. godine utvrđeno je da je dana 27.09.1993. godine u V. K. osnovana i proglašena Autonomna pokrajina Zapadna Bosna sa svim funkcijama države - narodna odbrana, policija, inostrani poslovi međunarodna trgovina, monetarna vlast i slično.

Dalje je utvrđeno, iz priznanja optuženog i sadržaja navedenog službenog lista Autonomne pokrajine Zapadna Bosna u kome je objavljena Odluka o izboru predsjednika i članova Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta i u kojoj odluci pod brojem 3. piše da je Beširević Alija izabran za člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta, da je optuženi Beširević Alija u periodu od 04.10.1993. godine pa do 21.08.1994. godine obavljao funkciju člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna.

Baveći se daljnjim utvrđivanjem bitnih i odlučnih činjenica sud je pošao od dijela odbrane optuženog u kojem navodi da je kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. AP ZB učestvovao u donošenju "važnih odluka" te da je imao i direktno zaduženje a to je pomoć i praćenje aktivnosti 4.brigade vojske tzv. NO AP ZB zbog čega je u više navrata odlazio u područje P. gdje je bila zona odgovornosti ove brigade i u komandi je razgovarao sa starješinama vezano za opskrbljenost brigade naoružanjem, vojnom opremom i živežnim namirnicama te da je najviše kontaktirao sa logističarem u brigadi, da je u svom poslu

kontaktirao sa predsjednicima mjesnih zajednica te da je izvještaje redovno prosljeđivao F. A., da je cijelo vrijeme boravio na području koje su kontrolirale snage tzv. AP ZB i sve to augusta 1994. godine te konačno da je 15.10.1993. godine prilikom ulaska snaga AP ZB u C. boravio sa zadatkom da uspostavi civilnu vlast na tom području a još je i naveo da je jedne prilike zajedno sa Š. B., N. M., K. S. i H. A. bio u T. gdje su pred zgradom osnovne škole održali sastanak sa građanima nakon čega je izvještaj o tom sastanku B. Š. podnio F. A.. Sud je ovaj dio odbrane optuženog povezo sa materijalnim dokazom koji se nalazi u spisu predmeta tj. naređenjem F. A. od 26.11.1993. godine kojim je za pomoć i praćenje aktivnosti u 4. brigadi narodne odbrane odredio optuženog Beširević Aliju i S. H. a povezo je to i sa iskazima saslušanih svjedoka i ostalim materijalnim dokazima koji su izvedeni tokom glavnog pretresa. Naime, svjedoci: K. F., A. H., N. S., M. M., N. A., A. E. i R. A. su posvjedočili da je optuženi Beširević Alija početkom 1994. godine boravio u T. gdje je održao sastanak pred osnovnom školom sa građanima T. pa je svjedok A. H. posvjedočio da je on prisustvovao tom sastanku na kojem je optuženi Beširević Alija rekao da ljude koji surađuju sa 5. Korpusom treba izloviti pa ih hapsiti.

Praktično su svi svjedoci saslušani tokom suđenja posvjedočili da je u ovom periodu od oktobra 1993. godine pa do augusta 1994. godine na području naselja T., T. R., Š. i D. L. a sva ta mjesta pripadaju Općini C. i bila su u to vrijeme pod vlašću "Autonomije" bilo protuzakonitog odvođenja u logore odnosno zatvore i drugih protivzakonitih zatvaranja civilnog stanovništva, da je relativno velik broj ljudi - civila na opisani način odvedeno u logore odnosno zatvore i protivzakonito zatvarano a sasvim konkretno - od strane policije tzv. AP Zapadna Bosna da su protivzakonito zatvoreni slijedeća civilna lica: N. A., A. E., R. A., Š. A., M. M., N. S., K. Z. i S. A.. Iz iskaza saslušanih svjedoka sud je utvrdio da su protivzakonito zatvarana i odvedena u logore civilna lica iz naselja T., T. R., Š. i D. L. a koja mjesta pripadaju Općini C.

Baveći se pitanjem tj. utvrđenjem tko je izdavao naređenja da se civilno stanovništvo iz navedenih mjesta lišava slobode tj. odvodi u logore i zatvara, sud je posebno cijenio iskaze svjedoka A. H., S. A., Š. A., N. S., M. M., R. A., M. A. i B. Dž.. Svjedok A. H. koji je po zadatku komande 5. Korpusa A R BiH prešao na teritorij tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna sa zadatkom praćenja situacije u najvišem rukovodstvu AP ZB i dobivanja izvornih informacija potrebnih Korpusu s obzirom da je vojska NO tzv. AP Zapadna Bosna u ratu bila vojnički suprotstavljena strana Armiji R BiH i još konkretnije 5. Korpusu A R BiH, je posvjedočio kao što je već i rečeno da je optuženi na sastanku u T. a kojem su prisustvovali građani T. i vojska u jednom momentu rekao da ljude koji surađuju sa 5. Korpusom treba izolovati pa ih hapsiti. Ovaj svjedok je još naveo da je jedno vrijeme u strukturi vlasti AP ZB obavljao funkciju člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta (koju funkciju je simulirao po zadatku 5. Korpusa A R BIH) imao kancelariju u zgradi SOUR-a "A." u V. K. u kojoj su kancelarije imali i ostali članovi Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta pa i optuženi Alija Beširević (svjedok je po zadatku bio na području AP ZB do 08.07.1994. godine kad je kao aktivan učesnik vojne operacije "Tigar - Sloboda 94" prešao na teritorij pod kontrolom 5. Korpusa A R BiH) gdje su uz jutarnju kafu pričali i da je tada jedne prilike kad su pripadnici policije 4. brigade tzv. AP ZB bez znanja svog komandanta lišili slobode S. Č. i njegovu suprugu S. A., optuženi Beširević Alija spomenuo taj slučaj i od prilike rekao da komandant brigade nije sa ovih područja i ne poznaje dobro ni mentalitet ni ljude i da je bolje jedan sposoban čovjek iz C. koji poznaje situaciju na terenu i ljude i ono što oni rade nego dobar komandant brigade u kojem je kontekstu optuženi rekao da su uhapšeni S. Č. i S. A. a da je on još odavno znao tko su oni tj. da subverzivno djeluju a što je podrazumjevalo kako kaže svjedok da ta lica nisu bili politički istomišljenici ideje tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna. Kad se radi o ovom slučaju svjedok je izričito naveo da se tada optuženi Beširević Alija uz jutarnju

kafu hvalio da je on otkrio S. u njihovoj raboti protiv AP ZB.

Svjedok S. A. iz D. L. je između ostalog navela da je noću oko 23,30 sati dana 18.06.1994. godine dok se nalazila sa svojim osmogodišnjim sinom K. u kući kolegice K. Z. (tu je bila jer je njena kuća prethodno pogođena granatom) uhapšena zajedno sa svojom kolegicom Z. i kad su ih ujutro vozili kombijem u P., ona je lično tražila nalog za odvođenje tj. za hapšenje da joj je jedan od ovih lica po imenu Č. S. odgovorio da im neće trebati jer će i onako visiti te joj je još rečeno da pismeni nalog za hapšenje traži od optuženog i K. (K. je nadimak za Đ. N. koji je obavljao dužnost komandanta 4. brigade vojske NO tzv. AP ZB).

Svjedokinja Š. A. je između ostalog kategorički posvjedočila da su dana 15.06.1994. godine njenoj kući došla dvojica pripadnika AP ZB i to S. Z. i A. S. kad je odvedena u zatvor D. u V. K. bez ikakvog suđenja i da joj je tada tj. prilikom hapšenja S. Z. rekao da su njih dvojica tj. on i A. S., naređenje za hapšenje dobili od optuženog. Ova svjedokinja je također navela da je upravnik zatvora D. B. Č. prijetio njoj i ostalim zatvorenicima Alijicom Begom kako je rekla svjedokinja govoreći "ako vam dođe Alijica Beg biti će te bijene" tj. tučene. Ova svjedokinja je u više navrata tokom davanja svog iskaza ponovila da je S. Z. rekao da nju i njenu porodicu mora odvesti u komandu po naređenju Alijice Bega te je navela da prilikom hapšenja ni ona ni ostali članovi njene porodice nisu dobili nikakvu pismenu naredbu.

Svjedok N. S. je naveo da je u maju 1994. godine tučen u svojoj kući u T. od strane S. M. i ostalih koji su mu tada rekli: "hajde sad žali se Alijici Begu u V. K., po njegovoj naredbi vas trebamo privesti".

Svjedok M. M. je posvjedočio da je od strane policije tzv. AP ZB 11 puta bio priveden i pritvaran i to kako kaže vjerovatno zbog angažovanja njegove dvojice sinova u 5. Korpusu A R BiH, naveo je da lično poznaje optuženog Beširević Aliju i da ga je svaki put privodio S. M. koji je obavljao dužnost policajca u policijskoj stanici u T. a radi se o civilnoj policiji te još kaže da je u to vrijeme komandir policije u T. bio S. Z. a jedno vrijeme i S. Š.. Ovaj svjedok je posvjedočio da je jedne prilike u svom dvorištu bio sakriven u kruzani i da je tada na putu zapazio više uniformisanih pripadnika AP ZB kad je jedan od njih upitao ostale: "zašto privodite ove stare ljude" a jedan iz ove grupe je odgovorio slijedeće: "to je stvar ministra Alijice". Svjedok je na sudu rekao da on tada nije znao o kojem se Alijici radi ali da sada tj. tokom suđenja zna pa je rekao doslovce na glavnom pretresu: "čujem da je to bio ovaj Alija Beširević koji je u sudnici" - pitan je dalje da kaže od koga on to čuje a on je odgovorio "pa narod priča".

Svjedokinja R. A. je na sudu posvjedočila da je 02.07.1994. godine sa njive gdje je kupila sijeno u zaseoku C. na području T. privedena od strane dvojice policajaca koji su bili naoružani automatskim puškama u policiju u T. koji je tada bio pod kontrolom snaga Autonomne pokrajine Zapadna Bosna kad joj je policajac K. F. nakon što je pročitao njene lične podatke (ime i prezime, datum rođenja i sl.) rekao da mora biti sprovedena u V. K. i ako je ona molila da to ne čine zbog njene dvoje maloljetne djece - međutim molba nije pomogla i ona je putničkim automobilom zajedno sa još dvoje mještana T. odvezena u V. K. a kaže da joj je ovaj policajac K. F. dok se još nalazila u policijskoj stanici u T. rekao da je "za nju došla dojava iz ministarstva a nije spominjao o kakvom se ministarstvu radi i to od Alijice Bega". Svjedokinja je konačno navela da je završila u zatvoru P. u V. K. iz kojeg je puštena 15.08.1994. godine.

Svjedok M. A. je naveo da je nastanjen u T. i da ga je tukao policajac tzv. AP ZB S. M. a nakon toga je sa još pet policajaca dolazio njegovoj kući kad su ga ograničavali u slobodi

kretanja pa ovaj svjedok kaže da u momentu kad ga je S. M. tukao šakom da mu je tada rekao da se može žaliti Alijici Begu a za koje je lice ovaj svjedok čuo da je zadužen za odnos i saradnju sa civilnim stanovništvom.

Svjedokinja B. Dž. je posvjedočila da je 01.10.1993. godine u P. gdje je nastanjena, uhapšena od civilne policije tzv. AP ZB kad je odvedena na S. (Općina C.) u kuću M. I. gdje su je zadržali do 04.10.1993.godine a potom je vratili njenoj kući gdje je bila 1,5 mjeseci zapravo mjesec i osam dana u kućnom pritvoru a potom su je policajci AP ZB odveli u logor D. u V. K. u kojem je komandir bilo lice po imenu O. čije prezime ne zna. Svjedokinja, opisujući život u logoru D. je navela da je jedne prilike kad se nalazila u teškom zdravstvenom stanju i dok je bila uz prozor kako bi udahla malo svježeng zraka, iza njenih leđa došao joj optuženi Beširević Alija kojeg inače poznaje pa se kako kaže ona malo okrenula s obzirom da ju je on zovnuo iza leđa i tada joj rekao: "vaš je muž otišao na četničku stranu, a da nije otišao vi se ne bi nalazili tu gdje ste".

Kad se radi o načinu funkcionisanja vlasti tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna a dovodeći to u direktnu vezu sa apsolutno nespornom činjenicom da su u označenom vremenskom periodu civilna lica sa područja mjesnih zajednica T., T. R., Š. i D. L. odvođeni u logore i zatvarani i u sklopu svega toga baveći se posebno ulogom optuženog Beširević Alije u svemu tome, sud je pošao od iskaza svjedoka: K. F., A. H., S. A., A. E., R. A., H. A.1, T. R. i D. V.. Tako svjedok K. F. navodi da je dužnost policajca u policijskoj stanici u T. koji je tada bio u vlasti tzv. "Autonomije" obavljao oko tri mjeseca (Okrug je kaže napustio početkom marta 1994. godine i otišao u M. gdje mu se nalazio brat na privremenom radu). Naveo je da se u tom periodu znalo privoditi građani T. u policijsku stanicu na informativne razgovore a pozivane su i žene i muškarci i oni za koje bi netko u naselju rekao da odaje neke podatke i daje ih 5. Korpusu, naveo je da je optuženog Beširević Aliju znao vidjeti u V. K. kad je tamo odlazio, svjedok se sjeća da je u tom periodu komandir stanice policije bio T. E.1 te je naveo da je naređenja za privođenja davao lično komandir stanice policije T. E.1 i to usmeno a ne znatko je izdavao naredbe komandiru stanice policije u T. T. E.1.

Kad se radi o naprijed navedenim okolnostima, svjedok A. H. za kojeg je već rečeno koju dužnost je obavljao u strukturi vlasti tzv. AP ZB, on je između ostalog posvjedočio i to da je optuženi Beširević Alija kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. AP ZB bio zadužen za praćenje političke situacije na području Općine C. sa čijeg je on inače područja i to je bilo njegovo glavno zaduženje s tim što je svjedok na sudu objašnjavajući ovaj politički rad optuženog rekao da se on odvijao "po dvije linije" tj. po vojnoj i civilnoj i to je objasnio tako što je rekao da je optuženi bio zadužen da prati politički rad u komandama 4. i 6. brigade vojske tzv. NO AP ZB dok je po civilnoj liniji imao direktnu komunikaciju sa predsjednicima mjesnih zajednica koji su bili izuzetno odani ideji tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna i prema kojima je u određenom selu, zaseoku ili mjestu od strane drugih mještana postojalo izuzetno strahopoštovanje tako da je taj predsjednik MZ ili mjesnog odbora kako je naveo svjedok A. H., jednostavno mogao uprti prstom u određenog mještanina rezultat čega bi bilo hapšenje tog čovjeka. Ovaj svjedok je objašnjavajući na sudu ulogu člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta koju je kao što je već rečeno i on jedno vrijeme simulirajući obavljao, naveo je događaj iz juna 1994. godine kad je lično on tj. H. A. došao u selo L. koje je bilo pod kontrolom snaga tzv. AP ZB i jednostavno rekao komandantu 5. brigade vojske NO tzv. AP ZB da mu ovaj treba obezbjediti da se sastane na liniji razdvajanja odmah tu u L. sa D. I. koji je tada vršio dužnost člana Izvršnog odbora stranke SDA za područje Okruga B. i kako kaže svjedok njemu je komandant ove brigade odmah obezbjedio taj sastanak a svjedok navodi u kontekstu toga da je za ovog komandanta njegova funkcija člana Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta u suštini značilo usmenu naredbu koju je on i izvršio. Svjedok je

naveo da on zna da su članovi Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta naredbe uvijek davali usmeno i to se poštivalo. Kad je ovaj svjedok pitan na glavnom pretresu da malo konkretnije kaže šta je značilo ono što je već izjavio da je optuženi u T. u toku 1994. godine između ostalog okupljenoj masi rekao da one ljude koji surađuju sa 5. Korpusom treba izolirati pa ih hapsiti - svjedok je odgovorio da je to konkretno značilo policiji u mjestu T. da mogu uhapsiti bilo koga ko po njihovoj ocijeni surađuje sa 5. Korpusom pa je svjedok dalje naveo da je u tom vremenu bilo dovoljno da netko bude od građana samo simpatizer 5. Korpusa i odmah mu se "prilijepi etiketa" da subverzivno djeluje a nakon toga slijedi hapšenje. Svjedok je naveo da su to rezultati govora optuženog Beširević Alije u T. i da su nakon takvog govora policajci u T. imali odriježene ruke da rade po svom nahođenju, procjenjujući sami koga treba hapsiti. Ovaj svjedok je još naveo objašnjavajući način funkcionisanja vlasti tzv. AP ZB, da je komandant brigade mogao narediti hapšenje nekoga vojnoj policiji ali da je član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta mogao nagovoriti tog policajca koji je trebao po naredbi svog komandanta da nekoga uhapsi, da on to ne učini i da će biti zaštićen tj. da mu komandant brigade neće smjeti ništa. Objašnjavajući način rada u Predsjedništvu Ustavotvornog parlamenta i inače u najvišim strukturama vlasti tadašnje tzv. AP ZB svjedok je naveo konkretan primjer - kaže da je po ličnom zadatku A. F. i uz znanje S. I. koji je tada obavljao dužnost ministra odbrane i policije u toj paradržavnoj tvorevini, otišao u B. a bio je tada član Ustavotvornog parlamenta AP ZB a da nitko od ostalih članova tog parlamenta tj. njegovih kolega nije znao za taj odlazak iz jednostavnog razloga jer su se stvari radile tajno, pa je kaže, kad se vratio iz B. ostalim članovima Predsjedništva parlamenta rekao da je B. i tad su oni doznali za taj odlazak ali se, kako je naveo svjedok nije vodila nikakva zabilješka o tom slučaju - on kaže da nigdje nema na papiru da je dobio zadatak da ode u B.. Konačno je svjedok posvjedočio da mu je poznato s obzirom da je i sam bio prisutan, da je na sastancima Predsjedništva parlamenta bio prisutan i optuženi Beširević Alija i da je optuženi kad se diskutovalo o zakonitim ili ne zakonitim hapšenjima u V. K. uzimao učešća u diskusiji s tim da to nikad nije uvedeno u službeni zapisnik.

Svjedokinja S. A. koja je kao što je već rečeno u kući kolegice K. Z. koja se nalazi u selu D. L. - Općina C., noću 18.06.1994. godine uhapšena zajedno sa Z. nakon čega je sprovedena u civilni zatvor u V. K. pa je navela u vremenu od 16. do 19.08.1994. godine suđena zbog navodnog držanja oružja i osuđena na kaznu zatvora u trajanju od 7,5 godina a koja presuda nije izvršena s obzirom da su jedinice 5. Korpusa uskoro oslobodile V. K.. Ova svjedokinja je navela da je prilikom lišavanja slobode tražila pismeni nalog za hapšenje a da joj je tada odgovoreno da to traži od K. i Alijice bega.

Svjedokinja A. E. u svom iskazu je navela da je u logoru koji netko zove D. a netko P. bila zatvorena od 02.07. do 15.08.1994. godine, navela je da je upravnik ovog logora bio B. Ć. a kad je pitana da li je prilikom hapšenja dobila na uvid nalog o hapšenju odgovorila je da nije ali su joj policajci koji su bili civilni policajci rekli tada da su oni dobili nalog iz ministarstva iz V. K. da se ona uhapsi. Svjedokinja ne zna po čijem nalogu je uhapšena.

Svjedokinja R. A. je navela da je u logor P. odvedena 02.07.1994. godine a puštena je 15.08.1994. godine a kao što je već rečeno u prethodnom dijelu obrazloženja ova svjedokinja je od policajca K. F. dok se nalazila u policijskoj stanici u T. čula da je za nju došla dojava iz ministarstva i to od Alijice bega. Opisujući život u logoru P. između ostalog je navela da je u jednoj hali bilo njih više od 300 logoraša a da su sve to bili civili koji nisu bili politički istomišljenici ideje "Autonomije" i da ih je tu u logoru posjetio T. M. nakon čijeg odlaska im je upravnik logora Ć. prijetio.

Svjedok H. A.1 je naveo da je do 02.12.1993. godine kad su Autonomaske snage ušle

u T. R., obavljao dužnost predsjednika mjesne zajednice u svom mjestu a da je sutradan od strane policije uhapšen skupa sa još oko 40 što mještana što pripadnika 517. brigade 5 .Korpusa A R BiH kad su odvedeni u zgradu civilne policije u T. R. pa zatim on sa jednom grupom u školu u T. gdje je proveo jedan dan a sutradan je autobusom odvežen u zatvor V. – D. u V. K.. gdje je upravnik bio E. čijeg se imena ne sjeća , bio je zatvoren u hali broj 3. zajedno sa još oko 120 zatvorenika od kojih su neki bili civilna lica a neki zarobljeni pripadnici A R BiH. Ovaj svjedok je posvjedočio da je za vrijeme boravka u zatvoru ubjeđivan od strane pojedinih pripadnika AP ZB kojima ne zna imena niti prezimena da pristupi AP ZB ali je on to odbio i konačno ovaj svjedok je rekao da on je uvijek molio samo da ode kući.

Svjedok T. R. je naveo da su dana 04.12.1994. godine snage tzv. AP ZB vojno ušle u selo Š. u kojem je on živio a živi i danas i odmah su otpočeli sa pretresom stanova i ljudi, postupali su grubo pa se na njihovom udaru našao i on i čitava njegova familija, kaže da su mu čak i dijete od 14 godina privodili u civilnu policiju i tamo ga zadržavali na ispitivanju a tog istog dana oko 11,00 sati su ga zajedno sa ostalim komšijama - mještanima sela Š. kojih je bilo oko 100 odvezli kamionima i autobusima prvo do škole u D. V. a zatim dalje u zatvor V. – D. - koliko se sjeća upravnik ovog zatvora bio je O. E. - tu je zadržan dva dana a zatim pušten kući gdje je proveo oko 20-tak dana kad je njegovoj kući došao T. M.1 koji ga je pokušao nagovoriti tj. vrbovati da radi za vlast tzv. AP ZB što je on odbio a onda su, kako kaže u talasima uslijedila privođenja i odvođenja u zatvor D., a zatim u zgradu Preduzeća "G.", osnovnu školu u Š., civilni zatvor u V. K. tako da je ukupno proveo oko 121 dan zatvoren a 13 puta je kaže bio hapšen. Navodi da se sa optuženim Beširević Alijom sastao dva do tri puta i molio ga da mu pomogne ali da od te pomoći nije bilo ništa već da mu je optuženi samo rekao da će pokušati. Svjedok je naveo da kad se god žalio optuženom Beširević Aliji, da mu je bilo teže a rekao je da se išao žaliti zbog maltretiranja svoje porodice i zbog toga što je poznavao optuženog Beširević Aliju.

Svjedok D. V. je naveo da je kao pripadnik bataljona vojne policije Armije R BiH zatekao se kod svoje kuće u selu Š. s obzirom da je bio na bolovanju, bila je subota - 04.12.1993. godine - oko 06,00 sati kad su u njegovo selo ušle snage F. A. - vojnici koji su zauzeli Š., on je ostao u kući u koju je ubrzo došla skupina autonomaških vojnika i odvela ga u policijsku stanicu gdje je zadržan do 16,00 sati istoga dana a potom prebačen u osnovnu školu u D. V. te istog dana oko 18,00 sati prebačen je zajedno sa još 70 do 80 ljudi autobusima u zatvor D. u V. K., opisuje uslove života u zatvoru kao vrlo teške i kaže da je odmah po dolasku u zatvor odveden u kancelariju upravnika zatvora E. O. gdje je zatekao optuženog Beširević Aliju, M. N. i S. H., kaže da mu je tada Beširević nudio da bude komandant njihove 6. brigade govoreći mu i pokazujući mu neki spisak pri čemu ga je uvjeravao da se na tom spisku nalaze ljudi koji su već pristupili toj brigadi - svjedok navodi da je on odbio ponudu optuženog Beširević Alije nakon čega mu je optuženi rekao da je slobodan tj. da je završio sa njim a nakon toga ga je stražar odnosno policajac vratio nazad u stroj koji je bio vani na pisti ispred hale a potom su svi odvedeni u zatvorsku halu. Svjedok dalje je naveo da su nakon toga došla tri policajca u tu halu i odveli ga u prostoriju koja se nalazila u blizini kancelarije upravnika zatvora u kojoj je do malo prije razgovarao sa optuženim Beširević Alijom i tu su ga, kako kaže jednostavno rečeno premlatili - tukli su ga drvenim letvama, drškama pištolja, šakama, nogama na kojima su se nalazile vojničke čizme a on je pao i kaže da je bilo grozno i teško i da bi vjerovatno prošao još gore da u jednom momentu u tu prostoriju nije ušao Š. R. koji je bio komandir policije u zatvoru D. i koji je ovim policajcima naredio da ga prestanu tući. Nakon toga je kaže prebačen iz ove zajedničke prostorije – hale u policijsku prostoriju - spavaonu gdje je proveo 10 dana s tim da je svaki dan bio tučen, naveo je da je u ovom zatvoru proveo 22 dana a potom prebačen u prostorije šahovskog kluba koje su također služile kao zatvor gdje je bilo po njegovoj ocjeni oko 60 - 70 ljudi i sve su to bili civilna lica među kojima je bilo i starijih

ljudi od oko 70 godina pa i nešto starijih a bili je i žena, tu je bilo tuče, on tu nije tučen ali je kaže bio očevidac kad je u tom zatvoru pretučen i podlegao Š. kojeg su pretukli pripadnici vojske autonomije, u ovom se zatvoru zadržao 30 dana i kaže da ne bi bilo zabune da je ovaj šahovski klub civilni zatvor koji se nalazi u samom centru grada tj. V. K.. Nakon toga je pušten kući. Svjedok je naveo da ni u jednom slučaju ni od koga nije dobio nikakvo rješenje, bilo kakav papir ili nalog za njegovo hapšenje ili lišavanje slobode te je naveo da mu je optuženi Beširević Alija kad mu je nudio da bude komandant 6. brigade rekao da bi ta brigada trebala biti sastavljena od pripadnika iz C., Š. i T.. Svjedok ne zna po čijem nalogu je pretučen ali kaže da je od momenta razgovora sa optuženim Beširević Alijom u kancelariji upravnika pa do momenta kad je pretučen a kao što je već naveo, prošlo maksimalno 10-15 minuta.

Analizirajući sve pobrojane dokaze pojedinačno i u njihovoj ukupnosti sud je utvrdio i zaključio da je optuženi Beširević Alija izvršio sve krivičnopravne radnje navedene u izreci presude a koje u svojoj ukupnosti čine krivično djelo - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ-a.

Naime, iz izvedenih dokaza uključujući i odbranu optuženog nepobitno je utvrđeno da je za vrijeme rata, u periodu od 04.10.1994. godine pa do 21.08.1994.godine, optuženi kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna u V. K. bio operativno zadužen za uspostavu i funkcionisanje vlasti "Autonomije" na području Općine C. (sam optuženi u svojoj odbrani odnosno iskazu koji je dao u istrazi - strana 3. zapisnika je naveo da je lično on imao zadatak 15.10.1993. godine kad su snage NO ušle u C. da uspostavi civilnu vlast u C. kada se i obratio građanima C.).

Također, iz odbrane optuženog a posebno iskaza saslušanih svjedoka kao i materijalnih dokaza koji se nalaze u spisu predmeta sud je utvrdio da je u označenom vremenskom periodu civilno stanovništvo naselja T., T. R., Š. i D. L. koji nisu bili pristalice tzv. AP ZB protivzakonito odvođeno u logore i protivzakonito zatvarano od strane policije Autonomne pokrajine Zapadna Bosna među kojima imenom i prezimenom: N. A. A. E., R. A., Š. A., M. M., N. S., K. Z. i S. A. i što je vrlo značajno sva pobrojana lica a i ostala lica koja su protivzakonito odvođena u logore i protivzakonito zatvarana su sa područja Općine C. gdje je za uspostavu vlasti " Autonomije" kao što je već rečeno bio zadužen lično optuženi Beširević Alija.

Sud je utvrdio da je osam svjedoka saslušanih u dokaznom postupku posvjedočilo da su zatvarani odnosno lišavani slobode a što je u pojedinačnim slučajevima rezultiralo protivzakonitim odvođenjem u logore po naređenju optuženog Beširević Alije a radi se o slijedećim svjedocima: A. H., S. A., Š. A., N. S., M. M., R. A., M. A. i B. Dž.. Doduše nitko od pobrojanih svjedoka nije rekao tokom svjedočenja da je vidio bilo kakvu pismenu naredbu koju bi potpisao optuženi ili da zna sigurno da je upravo optuženi taj koji je izdao naređenje za njihovo protivzakonito lišavanje slobode ali su svi ovi svjedoci čuli od policajaca koji su ih privodili da to rade po naređenju optuženog Beširević Alije. U ovoj krivičnopravnoj stvari, s obzirom na specifičnost ovog krivičnog djela i težinu istog, sud se posebno bavio utvrđenjem činjenice - kako je to funkcionisala vlast tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna u označenom vremenskom periodu cijeneći da je to suština stvari i da iz te činjenice praktično proizilaze ostale bitne i odlučne činjenice. Kad se radi o naprijed navedenoj činjenici sud je temeljem provedenog dokaznog postupka uključujući i odbranu samog optuženog utvrdio da je optuženi kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tj. zakonodavnog tijela u kojem su kako je i sam optuženi izjavio na sudu bili odgovorni svi ostali organi pa i sam predsjednik Autonomne pokrajine Zapadna Bosna A. F., u metodu svog rada radio bez pismenih tragova jer se tako inače radilo u sistemu te vlasti - ljudi su lišavani slobode i hapšeni a da nisu dobivali

nikakva rješenja ili pismene naloge zašto ih se hapsi ili lišava slobode. U toj vlasti sasvim je očito da nitko nikome nije vjerovao a što se najbolje može vidjeti iz svjedočenja A. H. koji je bio u samom vrhu te vlasti i čije svjedočenje je naročito bilo značajno s obzirom da je on po prirodi stvari za razliku od drugih svjedoka kao takav mogao vidjeti i osjetiti kako u pravom smislu riječi funkcioniše ta vlast "Autonomije". U tom smislu je vrlo značajan onaj dio svjedočenja ovog svjedoka u kojem je naveo da je jedne prilike po ličnom zadatku A. F. i uz znanje S. I. koji je obavljao dužnost ministra odbrane i policije u tzv. AP ZB kao član Ustavotvornog parlamenta otišao u B. a da nitko od ostalih članova tj. njegovih "kolega" nije za to znao i to iz jednostavnog razloga jer se sve radilo tajno pa tek kad se ovaj svjedok vratio iz B. on je ostalim članovima Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta rekao za svoj odlazak u B.. I što je još značajno o svemu tome se nije vodila nikakva zabilješka - nigdje na papiru nema da je on dobio zadatak da ode u B.. Također je značajno za razumijevanje i utvrđivanje načina funkcionisanja vlasti "Autonomije" u čijem vrhu je bio optuženi Beširević Alija onaj dio svjedočenja svjedoka H. A. u kojem je naveo da je komandant brigade mogao narediti hapšenje nekog lica vojnoj policiji te brigade ali ga je on kao član Predsjedništva Ustavotvornog parlamenta tj. tog vojnog policajca mogao nagovoriti da nešto uradi tj. da nekoga uhapsi i da će biti zaštićen tj. da mu njegov komandant brigade neće smjeti ništa. Konačno, značajni su dijelovi iskaza ovog svjedoka u kojem je naveo da je optuženi Beširević Alija na zboru u T. u jednom momentu rekao da ljude koji surađuju sa 5. Korpusom treba izolovati pa ih hapsiti i da je to praktično značilo policiji u T. da mogu uhapsiti bilo koga tko po njihovoj ocijeni surađuje s 5. Korpusom i da su nakon ovakvog govora optuženog Beširević Alije, policajci u T. imali odriježene ruke da po svom nahođenju procjenjuju koga treba hapsiti a značajan je i onaj dio iskaza ovog svjedoka u kojem je naveo da se optuženi pred njim hvalio da je otkrio opasne ekstremiste 5. Korpusa kod kojih je pronađena znatna količina municije i pušaka a radilo se o S. Ć. i njegovoj supruzi S. A..

Sud je utvrdio analizom svega naprijed navedenog da je u jednoj takvoj strukturi vlasti optuženi Beširević Alija nesumnjivo imao takvu političku vlast koja je bila i iznad vojne kad se radilo o uspostavi vlasti Autonomne pokrajine Zapadna Bosna na području Općine C. i on je u pravom smislu riječi djelovao operativno u svemu tome - on je imao vezu i bio je naredbodavac njemu odanim ljudima koji su bili predsjednici mjesnih zajednica u mjestima koja su navedena u izreci presude a očito je imao i direktnu vezu sa policijom tj. komandirima policije u tim mjestima ili je - ovisno o datoj situaciji svoje namjere ostvarivao preko predsjednika mjesnih zajednica koji su njegove namjere saopćavali komandirima policije. Sud je utvrdio na nepobitan način da je u označenom vremenu, obnašajući navedenu funkciju optuženi Beširević Alija usmenim putem podsticao i naređivao mjesnim organima vlasti da se prema civilnom stanovništvu navedenih naselja primjenjuju mjere protivzakonitog odvođenja u logore i druga protivzakonita zatvaranja samo zbog toga što nisu bili pristalice tzv. AP ZB zbog čega je veći broj građana - civila naselja T., T. R., Š. i D. L. protivzakonito odvedeno u koncentracione logore , odnosno protivzakonito zatvoreno od strane policije tzv. AP ZB među kojima su lica koja su pobrojana u izreci presude a što je u suprotnosti sa odredbama člana 3. stav 1. tačka a. i c. te člana 27. stav 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine. Naime, sud je utvrdio da je prema civilnom stanovništvu koje je zatvarano u koncentracione logore i protivzakonito lišavano slobode primjenjivano nasilje protiv života i tijela, vrijeđano je njihovo osobno dostojanstvo i prema njima su primjenjivani uvrjedljivi i ponižavajući postupci te zastrašivanje.

Ovim je sud utvrdio da je optuženi Beširević Alija u vrijeme, na mjestu i na način opisan u izreci ove presude izvršio krivično djelo - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ-a pa se sud dalje bavio pitanjem njegove krivične odgovornosti tj. njegovom uračunljivošću i vinošću u vrijeme kad je djelo počinio. Analizom svih pobrojanih dokaza i

utvrđenih činjenica sud je zaključio da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela shvatao značaj svog djela i mogao je upravljati svojim postupcima tj. djelo je učinio u uračunljivom stanju tako da uračunljivost za sud ni u jednom momentu nije bila upitna. Također, kad se radi o vinosti, sud je utvrdio da je optuženi ovo krivično djelo počinio s direktnim umišljajem - određeno, optuženi je bio svjestan svog djela (onog što čini) i htio je njegovo izvršenje.

Slijedom navedenog, sud je optuženog Beširević Aliju oglasio krivim za izvršenje krivičnog djela iz člana 142. stav 1. KZ-a i osudio na kaznu zatvora u trajanju od osam godina.

Prilikom odmjeravanja kazne, sud je imao u vidu svrhu kažnjavanja uzimajući u obzir i sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti) a naročito: stepen krivične odgovornosti, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja odnosno povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, raniji život optuženog, njegove lične prilike i njegovo držanje nakon izvršenog krivičnog djela kao i druge okolnosti koje se odnosno se na ličnost optuženog. Na strani optuženog sud nije našao otežavajućih okolnosti dok je kao olakšavajuće okolnosti sud optuženom cijenio činjenicu da je on porodičan čovjek i otac dvoje djece, on je sve do konstituisanja tzv. Autonomne pokrajine Zapadna Bosna davao doprinos odbrani zemlje i konačno, on je aktivno učestvovao u vlasti Autonomne pokrajine Zapadna Bosna u njenom prvom dijelu tj. do prvog oslobađanja V. K. u augustu 1994. godine a sud zna da su neki iz vrha te vlasti učestvovali i u tzv. drugom dijelu "Autonomije" tj. od decembra 1994. godine pa do augusta 1995. godine. Uzimajući u vidu sve naprijed navedeno pri čemu i pobrojane olakšavajuće okolnosti sud je optuženom izrekao kaznu u trajanju od osam godina nalazeći da je upravo ta kazna prava mjera za počinjeno krivično djelo i da će se istom u cijelosti postići svrha kažnjavanja propisana odredbama iz člana 5. i 33. KZ-a.

Po članu 50. KZ-a u izrečenu kaznu zatvora optuženom je uračunato vrijeme koje provodi u pritvoru počev od 20.08.1996. godine pa dalje.

Odluka o naknadi troškova krivičnog postupka i plaćanju paušalnog iznosa temelji se na odredbi iz člana 98. stav 1. ZKP-a s obzirom da je utvrđeno tokom postupka da je imovno stanje optuženog takvo da on ove troškove može nadoknaditi odnosno paušal platiti bez dovođenja u pitanje izdržavanje kako sebe tako i svoje porodice.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od osam dana po prijemu prijepisa iste a podnosi se Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine putem Kantonalnog suda u Bihaću.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Nijaz Omanović